

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 10

ביאור ע"פ והיה לכם לציצית כו' הלב רואה כו'

Explication du verset « Et cela sera pour
vous comme des tsitsit » : « Le cœur voit »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/10/

1 ביאור ע"פ והיה לכם לציצית כו' הלב רואה כו'

Explication du verset : « Et cela sera pour vous comme des tsitsit », etc. : « Le cœur voit », etc.

2 להבין ענין הלב. הנה איתא הלב מכין הלב שומע. ואיתא בכתבי האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] שיסוד אבא

הוא בחזה [ועמ"ש בד"ה עיני כל בשם המגיד איש האלקי נ"ע [נשמתו עדן]].

Pour comprendre la question du cœur. Il est enseigné : « Le cœur comprend ; le cœur entend. » Il est également enseigné dans les écrits de l'Arizal, de mémoire bénie, que le Yessod (fondement) d'Abba se trouve dans la poitrine [voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Les yeux de tous », au nom du Maguid, l'homme divin, que son âme soit dans l'Éden].

ולהבין מהו יסוד הנה כל דבר המשפיע ומחיה למה שלמטה ממנו אינו מחיה רק במדרגה התחתונה שלו מאחר שהוא גדול מאד מהעלול ולא יכול העלול להשיג עילתו ולא יכול לסובלו.

Et pour comprendre ce qu'est le Yessod : tout ce qui transmet et donne la vie à ce qui est en dessous de soi ne le fait vivre que par son niveau inférieur, puisqu'il est infiniment supérieur à l'effet, et que celui-ci ne peut saisir sa cause ni la supporter.

ע"כ מוכרח לצמצם עצמו ולקשר א"ע [את עצמו] בבחי' תחתונה שלו למה שלמטה ממנו כדי להחיות אותו וזו הבחי' שבה משפיע נק' יסוד אבא בתוך יסוד אמא ונעשה מהם מוחין לז"א.

Il doit donc se contracter et se lier, par son niveau inférieur, à ce qui est en dessous de lui, afin de lui donner la vie. Ce niveau par lequel il transmet est appelé le Yessod d'Abba, à l'intérieur du Yessod d'Imma ; et c'est d'eux que se forment les mo'hin de Zeir Anpin (les attributs émotionnels).

3 והנה נראה מה שמבואר שם שמשותין עד החזה ומתקבצין כל האורות בלב שהם ד' שמות מב' יסודות

הנ"ל עולין לחשבון ל"ב [וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' אמור דצ"ג ע"ב].

Or, voyons ce qui est expliqué là-bas : ils s'étendent à égalité jusqu'à la poitrine, et toutes les lumières se rassemblent dans le cœur ; ce sont quatre Noms issus des deux Yessod mentionnés plus haut, dont la valeur numérique est trente-deux [et voir le commentaire du Ramaz sur le Zohar, Parachat Emor, page 93b].

ולהבין הענין ד"מ [דרך משל] הוא מכיון שיצא שכל מהמוח פתאום וכשהיה במוח הוא סתום מאד ואינו בהתגלות עד שאפילו הוא עצמו אינו משיגו.

Pour comprendre cela, prenons une analogie : une idée jaillit soudainement de l'intellect. Tant qu'elle se trouvait dans l'intellect, elle était profondément cachée et ne s'était pas encore révélée, au point que lui-même ne la saisissait pas.

4 ואחר כך כשמתחיל להתפשט מהמוח ולחוץ תיכף ומיד כשבא להתגלות מתלהב מאד ויכול לפעול בהתגלותו איזה דבר והלב הוא קיומו של הדבר שכיון שמתחזק איזה דבר בלב בחיזוק גדול לא יזוז ממנו לעולם.

Ensuite, lorsqu'elle commence à se diffuser depuis l'intellect vers l'extérieur, aussitôt, dès qu'elle se révèle, elle l'embrase d'une grande ferveur, et il peut accomplir quelque chose par cette révélation. Le cœur, lui, est ce qui fait durer la chose : dès qu'une chose s'enracine fermement dans le cœur, il ne s'en détournera jamais.

מה שאין כן כשעדיין אינו אצלו רק בשכל יכול לזוז ממנו תיכף מאחר שהלב עדיין מושרשת בתאוות גופניות מחמת

En revanche, tant qu'elle n'est présente en lui que dans l'intellect, il peut s'en détourner aussitôt, car le cœur est encore enraciné dans les désirs corporels, du fait que

שהיא קרובה יותר אל הגוף, ואע"פ [ואף על פי] שמשגיג בשכל שצריך לדבק א"ע [את עצמו] בו ית' בכל נפשו וזהו תכלית הכל אעפ"כ [אף על פי כן] יכול הלב להמשיך אותו אחר תאוות גופניות.

le cœur est plus proche du corps. Et bien qu'il comprenne par son intellect qu'il doit s'attacher à Lui, béni soit-Il, de toute son âme, et que tel est le but ultime de toute chose, le cœur peut néanmoins l'entraîner à la suite des désirs corporels.

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הלב חומד כו' ועל כן צריך האדם להיות תמיד זריז ללחום מלחמת השכל עם הלב להטות אותה גם כן בכל כח התבוננותו בגדולתו ית' עד שתחפץ גם היא לדבק בו ית'.

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Le cœur convoite », etc. C'est pourquoi l'homme doit toujours s'employer avec vigilance à mener la guerre de l'intellect contre le cœur, afin de l'incliner lui aussi, par toute la force de sa contemplation de la grandeur de D.ieu, béni soit-Il, jusqu'à ce qu'il désire lui aussi s'attacher à Lui, béni soit-Il.

5 וזהו ענין ב' בחי' צדיק וחסיד. צדיק נקרא דהנה אמרו איזהו גבור הכובש את יצרו שצריך תמיד לכבוש

Et voici ce que recouvrent les deux niveaux du tsadik et du 'hassid. [On] est appelé tsadik car, comme ils l'ont dit : « Qui est puissant ? Celui qui maîtrise son penchant », c'est-à-dire qu'il doit toujours maîtriser

את הלב בשכלו מאחר שהלב מושרש מאד בעניני עוה"ז אלא שהשכל נוטה לדבקה בו ית' וע"כ צריך תמיד ללחום מלחמתו ונקי צדיק.

son cœur par son intellect, puisque le cœur est profondément enraciné dans les affaires de ce monde, tandis que l'intellect incline à s'attacher à Lui, béni soit-Il. Il doit donc constamment mener ce combat, et il est appelé tsadik.

משא"כ כשמרגיל א"ע [את עצמו] בהתבוננות כ"כ [כל כך] עד שתשרש הדבר בלב ג"כ וממילא הוא בטל מכל וכל

En revanche, lorsqu'il s'habitue à la contemplation au point que cette idée s'enracine également dans son cœur, alors, de lui-même, il est entièrement annulé

ולא יזוז ממנה בשום אופן זהו נקי חסיד [כן כתב בשע"ק [בשערי קדושה] להרח"ו [להרבי חיים ויטאל] ח"א [חלק א'] ש"ג. אכן בסש"ב [בספר של בינונים] פ"י דזהו נקי צדיק ובח"י הא' נקי בינוני ע"ש].

et ne s'en écartera en aucune manière : celui-ci est appelé 'hassid [c'est ce qu'écrit Rabbi 'Haïm Vital dans Sha'arei Kedoucha, partie I, porte 3. Cependant, dans Sefer Shel Beinonim, il est expliqué que celui-ci est appelé tsadik, et que le premier niveau est appelé beinoni ; voir là-bas].

6 וזה שאמר דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] תכלית שנאה שנאתים כו' כשראה שונאי ה' נעשה להם שונא גמור, ואף שהיה להם כמה מעלות גופניות שהיה ראוי לאהוב אותם מטבע הגוף

Et c'est ce que dit le roi David, que la paix soit sur lui : « Je les hais d'une haine extrême », etc. Lorsqu'il vit ceux qui haïssent D.ieu, il devint leur ennemi absolu. Et bien qu'ils possédassent plusieurs qualités corporelles qui auraient dû inciter à les aimer, selon la nature du corps,

דהיינו מצד יפים וחכמתם שדרך הגוף לאהוב דברים כאלו, אעפ"כ [אף על פי כן] מפני שמושרשת אצלו כ"כ [כל כך] אהבתו ית' בלב גם כן הוא בטל מכל מדותיו נגדו והיה להם שונא גמור והוא ע"ד מה שכתוב ולבי חלל בקרבי.

à savoir leur beauté et leur sagesse, car le corps a coutume d'aimer de telles choses, néanmoins, parce que son amour pour Lui, qu'Il soit béni, était si profondément enraciné en lui, jusque dans le cœur également, il était annulé devant Lui quant à tous ses attributs émotionnels (midot), et il était leur ennemi absolu. Cela rejoint ce qui est écrit : « Et mon cœur est vide au-dedans de moi. »

7 וזהו מחמת שמתפשט מהמוח לחוץ ששם הוא סתום ביותר כנ"ל. נחזור לעניינינו שכל המשפיע למטה נקרא אותה בחי' יסוד

Et cela tient au fait qu'il se répand depuis l'intellect vers l'extérieur, où il est le plus dissimulé, comme mentionné plus haut. Revenons à notre sujet : dans tout ce qui transmet vers le bas, ce niveau est appelé Yessod.

ולכן כשאנו קוראים להו"י ב"ה אנו קוראים אותו באותה בחי' דהיינו במלת ברוך שהוא יסוד אבא כנודע

C'est pourquoi, lorsque nous invoquons Havaya, béni soit-Il, nous l'invoquons par ce niveau, à savoir au moyen du mot « Baroukh » (« Béni »), qui est le Yessod d'Abba, comme on le sait ;

דהיינו באותה בחי' שהוא מקושר אתנו להחיות אותנו באותה בחי' עצמה אנו יכולים לאחוז בו c'est-à-dire au niveau par lequel Il est lié à nous pour nous donner la vie : c'est précisément par ce niveau que nous pouvons nous saisir de Lui,

ולא יותר מאחר שלאותה בחי' הוא מצמצם א"ע [את עצמו] להשפיע למטה כנ"ל ע"כ באותה הבחי' יש לנו אחיזה כמו שכתוב כולם בחכמה עשית.

et pas au-delà, puisque c'est à ce niveau qu'Il se contracte pour transmettre vers le bas, comme mentionné plus haut. C'est donc à ce niveau que nous avons prise sur Lui, comme il est écrit : « Tu les as tous faits avec sagesse. »

8 והנה אותן ב' היסודות מהם נעשים מוחין לז"א דהנה ז"א נקרא מלשון זעיר שהשכל הוא קטן יותר ממה שלמעלה

Or, de ces deux Yessod se forme l'intellect (mo'hin) de Zeir Anpin (les attributs émotionnels). En effet, Zeir Anpin tire son nom du mot ze'eir, « petit », car l'intellect est plus petit que ce qui se trouve au-dessus de lui,

והוא חיות המתפשט לחיות העולמות [ועמ"ש בד"ה כאתי לגני ובד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קדש כו'] ואחר כך כשמתפשט עד החזה נעשה שם אורות הרבה ומשם נעשה בחי' רחל ולאה.

et c'est la force vitale qui se répand pour donner vie aux mondes [et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Je suis venu dans Mon jardin », ainsi que dans celui commençant par « Sortez et voyez », à propos de « Levez vos mains dans la sainteté », etc.]. Ensuite, lorsqu'elle se répand jusqu'à la poitrine, de nombreuses lumières s'y forment, et de là se forment les niveaux de Rachel et de Léa.

9 וַאֲעִיף [ואף על פי] שֶׁלְכַאוּרָה מוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיזָ"ל [האר"י זכרוננו לברכה] שֶׁבַחִי לָאָה יוֹנֶקֶת מִמָּה שֶׁלְמַעֲלָה דִּהְיִינוּ מְבִינָה וְתִבְנוּנָה וְגַם בַּחֲיֵי רַחֵל

Et bien que, à première vue, il soit rapporté dans les écrits de l'Arizal que le niveau de Léa puise sa vitalité dans ce qui est au-dessus, à savoir dans Bina (compréhension) et Tevouna, et que le niveau de Rachel aussi

יוֹנֶקֶת מִשֵּׁם שֶׁעַל זֶה נֹאמֵר בַּחֲכָמָה יֶסֶד אֶרֶץ הֵינּוּ בַּחֲיֵי רַחֵל הַנִּי"ל אֲבָא יֶסֶד בְּרֵתָא שֶׁהִכָּל מַחֲכָמָה נִפְקָא זֶהוּ גַם כֵּן אִמְתָּ.

puise là-bas sa vitalité, car c'est à ce sujet qu'il est dit : « Par la sagesse, Il a fondé la terre », c'est-à-dire le niveau de Rachel mentionné plus haut : « Abba a fondé la fille », car tout procède de 'Hokhma (sagesse) ; cela aussi est vrai.

אֲבָל נִרְאָה דִּהְנָה בִּי בַּחֲיֵי רַחֵל וְלֹאָה הַנִּי"ל הֵם נִקְרָאִים [נִקְרָאִים] מַחֲשָׁבָה וְדַבּוּר [וְכַמִּי"ש בַּפִּי שֶׁלַח עִי"פ טוֹבָה הָאֶרֶץ מְאֹד מְאֹד וּבַפִּי וִיצָא עִי"פ וְלִלְכֵן שְׁתֵּי בְנוֹת וּבַפִּי תִזְרִיעַ בְּדִ"ה קָא מְפַלְגִי בְּמִתִּיב תָּא דְרִקִּיעָא כו']

Mais il semble que les deux niveaux de Rachel et de Léa mentionnés plus haut soient appelés pensée et parole [comme cela est expliqué dans la paracha de Chela'h, à propos du verset « Le pays est très, très bon », dans la paracha de Vayétsé, à propos du verset « Et Lavan avait deux filles », et dans la paracha de Tazria, dans le discours commençant par « Ils débattaient à l'Académie céleste », etc. ;

עִי"ש] עֵלְמָא דַּאֲתַכְסִיָּא וְעֵלְמָא דַּאֲתַגְלִיָּא וְהֵם נִקְי' בַּחֲיֵי אַחֲוָרִיִּים שֶׁל הַשְּׁכָל שֶׁאֵינוּ הַשְּׁכָל בְּעֵצְמוֹ כִּשְׁבָא לְהַתְפַּשְׁטוֹת מַחֲשָׁבָה וְדַבּוּר.

voir là-bas] : le monde caché (alma de'iskasya) et le monde révélé (alma de'isgalya). Elles sont appelées le niveau de l'arrière (a'horayim) de l'intellect, qui n'est pas l'intellect lui-même lorsqu'il se déploie dans la pensée et la parole.

10 וְזֶהוּ שֶׁהֵם מֵאַחֲוָרִיִּים יֶסֶד אוֹי"א [אֲבָא וְאִמָּא]. וְלִהְיוֹן מֵהוּ אֲתַכְסִיָּא וְאֲתַגְלִיָּא דִּהְנָה בְּמַחֲשָׁבָה יֵשׁ גַּם כֵּן אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת עֲצֻמָּן מֵה

Et c'est là [le sens de] leur provenance de l'arrière du Yessod d'Abba et Imma. Pour comprendre ce que signifient « caché » et « révélé », considérons que la pensée contient elle aussi exactement les mêmes lettres que celles que

שהוא מדבר שהנה מה שמחשב זהו מדבר אלא ששם הם מכוסים ואינו יודע רק הוא בעצמו ואח"כ יכול להבין אפי' [אפילו] אחר.

la personne prononce. Car ce qu'elle pense, c'est ce qu'elle prononce ; seulement, dans la pensée, ces lettres sont voilées, et personne ne les connaît hormis elle-même ; ensuite, même quelqu'un d'autre peut les comprendre.

11 והנה מחשבה ודבור יוצאים מהמדות כי מה שאוהב זהו מחשב ומדבר והמדות נמשכים מהתבוננות השכל שמתחלה נופל לו בשכלו איזה דבר ואחר כך בהתבוננותו באותו

Or, la pensée et la parole procèdent des attributs émotionnels (midot), car ce qu'il aime, c'est de cela qu'il pense et parle. Et les attributs émotionnels découlent de la contemplation de l'intellect : d'abord, une idée se présente à son esprit, puis, tandis qu'il contemple cette

דבר מתפשטים ללב ומשם נמשכים המדות לרצות הדבר או שלא לרצות והלב היא קיומה של דבר שלפעמים השכל מחייב לאהוב איזה דבר וטבע הגוף אינו מניחו

idée, [celle-ci] se répand dans le cœur ; de là découlent les attributs émotionnels, qui le portent à désirer ou à ne pas désirer cette chose. Et c'est le cœur qui donne à une chose sa permanence ; car parfois l'intellect impose d'aimer une chose, mais la nature du corps ne le lui permet pas.

אבל כשמדבק שכלו כ"כ [כל כך] עד שגם בלבו נקבע הדבר לעשותו ממילא הוא בטל מכל המדות

Mais lorsqu'il attache son intellect si fermement à cette idée qu'elle s'ancre également dans son cœur, au point qu'il la mette en œuvre, il se trouve alors, de lui-même, annulé à l'égard de tous les attributs émotionnels.

ועל כן נאמר ביעקב וישק יעקב לרחל שהיה מותר לו בודאי מאחר שהיה בטל מכל תאוות גופניות מחמת התדבקותו בו ית' ואחר כך כשמתפשטים אותיות המחשבה לאותיות הדבור שם הוא יותר התגלות

C'est pourquoi il est dit de Yaakov : « Et Yaakov embrassa Rachel » ; cela lui était certainement permis, puisqu'il était dépourvu de tout désir corporel en raison de son attachement à Lui, qu'Il soit béni. Ensuite, lorsque les lettres de la pensée se déploient dans les lettres de la parole, elles se révèlent davantage.

ולכן מאחר שהשכל יוצא מהמוח ללב שהכל מחכמה נפקא ע"כ יש בלב כל הבחי' דהיינו ראי' [וכמ"ש ולבי ראה הרבה חכמה כו']

Ainsi, puisque l'intellect passe du cerveau au cœur, car tout procède de 'Hokhma (sagesse), le cœur possède tous les niveaux, à savoir : la vue [comme il est écrit : « Et mon cœur a vu beaucoup de sagesse », etc.],

שמיעה והבנה, וכמ"ש ברבות בקהלת ע"פ דברתי אני עם לבי והיינו שיש בלב גם כן בחינת בינה כנ"ל שהם יסודות משתווין שם שבהם מתקשרים לחיות כל העולמות

L'ouïe et la compréhension, comme il est écrit dans le Midrach Rabba sur Kohélet, à propos du verset : « J'ai parlé avec mon cœur. » Cela signifie que le cœur possède également le niveau de Bina (compréhension), comme indiqué plus haut, car ce sont les Yessodot qui s'y trouvent à égalité et par lesquels ils s'attachent pour donner vie à tous les mondes.

אך אדם צ"ל תמיד זריז ונלבב לכבוש את יצרו ולעקור אותו ממחדו"מ [ממחשבה דבור ומעשה] לדבקה בו ית' כנ"ל:

Cependant, l'homme doit toujours être diligent et animé de cœur, afin de maîtriser son penchant et de l'extirper de sa pensée, de sa parole et de son action, pour s'attacher à Lui, qu'Il soit béni, comme indiqué plus haut.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/10/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak